

TARTU LINNAVOLIKOGU

INFORMATSIOON

Tartu

25.10.2012 nr LVK-I-0119

**Informatsioon linnavolikogu
linnamajanduskomisjonile jalakäijate
ülekäiguradadest Tartus****1. Olemasolev olukord**

Tartu linnas on 456 tänavat ja nendele on tähistatud 480 ülekäigurada, millest 94 on reguleeritud jalakäijate fooridega. Valdav osa ülekäiguradadest on maha märgitud ristmikele.

Liiklusseaduse kohaselt annavad tähistatud ülekäigurajad jalakäijatele eesõiguse tee ületamisel. Arvestades aga liikuvatest sõidukitest tulenevat ohtu, võib jalakäijatele väärade turvatunde pakkumine osutada teatavates olukordades ka mittemõistlikuks. Viimase, 2011. aasta liiklusõnnetuste statistika kohaselt toimus Tartus 119 inimvigastustega õnnetust. Domineerivad kergliiklejatega (jalakäijad, jalgratturid) toimunud õnnetused, millest osa toimus ka ülekäiguradadel.

Tähistatud ülekäigud on rajatud erinevatel aegadel ja arvestatud on sellel ajal kehtinud nõudeid ning liiklustihedusi. Ülekäiguradade ehituse aluseks on tavaliselt kooskõlastatud teetööde projektid, milles on kaalutud kõiki võimalikke liiklusohete ning planeeritud on vajalikud teetööd. Lisaks tähistatakse ülekäiguradasid ka liikluses osalejate endi taotluste alusel. Tavaliselt on taotlejateks liikluse haavatavam pool, s.t jalakäijad. Populaarne loosung "SEBRA AITAB" on jalakäijates tekitanud ülekäiguradade suhtes (mõnikord ohtliku) kindlustunde. Nii ongi uute ülekäiguradade taotlejad põhiliselt lapsevanemad, kes muretsevad on lapse koolitee pärast ning eakad, kes on mures bussipeatuse või kaupluse juurde minnes tee ületamise pärast. Praktiliselt iga nädal esitatakse linnale mõni ettepanek uute ülekäigukohtade rajamiseks. Viimase ajal on näiteks lapsevanemad taotlenud piki Jaama tänavat mitut täiendavat ülekäiku (Mäe – Kivi lõigule) ja piki Tähe tänavat (Sõbra -Vaba lõigule ning füüsikahoone juurde). Taotlused on esitatud ka Aardla – Lemmatsi, Jalaka – Aardla ristmikele ja Ropka tee uute ülekäikude rajamiseks.

Linnamajanduse osakond on aastate jooksul tellinud ülekäiguradade kohta mitmeid erinevaid projektlahendusi, analüüse ja auditeid. Siinkohal väike ülevaade nendest:

- 2002. a - Jalakäijate ülekäiguradade liiklusohutuse audit Tartu linnas (inseneribüroo "Stratum")
- 2006. a- Riia tn 130/132 (politseimaja ja Decora) väljasõit Riia tänavale koos reguleeritud jalakäijate ülekäigukohaga (OÜ Liiklusbüroo)
- 2008. a - Liiklusohutusaudit Tartu linnas Riia - Turu - Soola -Kalevi ja Pikk - Raatuse ristmiku piirkonnas (IB Stratum)
- 2010. a Piirete paigaldus Raudtee tn ka Roopa tn jalakäijate raudteeületuskohale Kraavi tänava piirkonnas (OÜ Liiklusbüroo)
- 2010. a - Eksperthinnangud ja liikluskorraldusprojektid ülekäiguradade rajamiseks Tartu linna (Liiklusbüroo).
- 2010. a - Eksperthinnang fooriga reguleeritud ristmike ja ülekäiguradade optimaalsete asukohtade kohta Tartu linnas Kalda teel (OÜ Liiklusbüroo).
- 2011. a - Liiklusohutuse inspekteerimine Tartu linnas Narva - Roosi ja Võru - Sõbra ristmiku

piirkonnas (Liikluslahendus OÜ).

2012. a valmis Tallinna Ülikooli Haapsalu Kolledžis diplomitöö "Reguleerimata ülekäiguradade ohutuse analüüs Tartu linna magistraaltänavatel" (Indrek Vähi).

Ülekäiguradadel toimuvate liiklusõnnetuste ennetamiseks ja vähendamiseks on linn kasutanud erinevaid võimalusi:

- 1) spetsiaalsete valgustite paigaldamine tähistatud ülekäikudele. Töödega alustati 2006. aastal ja tänaseks on 120 ülekäiku saanud erivalgustuse. Töödega jätkatakse;
- 2) liiklusmärkide rõhutatud esiletoomine, ümbritsesed märgised kollakas-rohelise fluorestseeriva valgustpeegeldava kilega (Aruküla teel, Jakobi tn-l, Aardla tänaval enne Tähe ringristmikku jne);
- 3) lasteasutuste juurde teekünniste paigaldamine (nn „lamavad politseinikud“ – Lina tn kooli kõrval Kalevi tn-l, Katoliku kooli kõrval Jakobi tn-l, Tartu Forseliuse Gümnaasiumi kõrval Tähe tn-l jne);
- 4) vastavate teeprojektidega kaasaegsete teeületuskohtade väljaehitamine (Jaama tn-l Kivilinna bussipeatuses, Ravila tänaval Nooruse bussipeatuses, Võru tn-l Sõbra ristmikul jne).

Viimaste aastate liiklusõnnetuste statistikat analüüsidest ilmneb, et mõned ülekäigud on õnnetuste suhtarvu poolest teistest üle. Näiteks Fortuuna ülekäik (Narva mnt ristmikul), Narva mnt ülekäigud (Kivi ja Roosi ristmikel), Riia tn ülekäik (Raja tn ristmikul) jne. Üldisema pildi käesoleval aastal linnatänavatel juhtunud liiklusõnnetuste asukohtadest annab liikluskindlustusfond internetis oma kodulehel (vt lisa).

Linnamajanduse osakonna hinnangul on ülekäike inspekteeritud ja kaardistatud, aga esitatud ettepanekute hindamise ja realiseerimisega oleme ehk maha jäänud. Igal aastal on ka linna liiklusnõukogus analüüsitud ülekäiguradade liiklusohutust ning nendel toimunud õnnetusi.

Samas jääb ikka üles vana probleem, et kas tähistatud ülekäike on liiga palju või liiga vähe. Kompromissi otsimine jalakäijate ning autojuhtide vahel eeldab, et otsustajatel on välja kujundatud ühine seisukoht uute ülekäikude rajamise osas. Otsustusprotsessi osalejateringi laiendamiseks on otsustatud hakata uute ülekäigukohtade taotlusi eelnevalt arutama ka linna liiklusnõukogu istungitel. Linnamajanduse osakond on viimastel aastatel oma initsiatiivil teinud mõlemat - eemaldanud ja tähistanud uusi. Nii näiteks:

- 2008. a: tähistatud 2 uut ülekäiku
eemaldatud 4 ülekäigu tähised
- 2009. a: tähistatud 3 ülekäiku
eemaldatud 1 ülekäigu tähised
- 2010. a: tähistatud 4 uut ülekäiku
- 2011. a. täiendati 2 olemasolevat ülekäiku
- 2012. a: tähistatud 2 uut ülekäiku

Tellitud analüüside ja hinnangute põhjal on ilmnenu, et rekonstrueerimist vajavad eelkõige reguleerimata ülekäigud, millel on aastate jooksul kõige rohkem kasvanud liikluskoormused. Ristmikel, kus on suurenenud jalakäijate liiklustihedus, peaks ülekäigukoht paiknema vähemalt 5 meetrit ristmikust eemal. See lihtsustab ja muudab ohutumaks ristmikule väljasõitva juhi tegutsemist – kõigepealt laseb ta läbi jalakäija, seejärel sõidab üle rajamarkeeringu ning vajadusel annab ka teed sõidueesõigust omavale autole. Selliseid ümberehitusi ootavad veel mitmed kesklinna piirkonnas paiknevad ülekäigud, näiteks Vanemuise tänaval Ülikooli, Akadeemia ja Pepleri ristmikel.

Linn on 2012 .aastal rekonstrueerinud või lõpetamas rekonstrueerimist järgmistel ületuskohtadel:

1. Soola tn - avaturu sissesõitudel 2 ülekäiku;
2. Tulbi – Viljandi mnt ristmiku reguleerimata ülekäik;

3. Kalda tee – Lammi - Nõlvaku ristmiku ümberehitus;
4. Tuglase tänaval (Kreutzwaldi ristmikul);
5. Riia tänaval (Raja ja politseimaja reguleeritud ülekäigud);
6. Raudtee tänaval (Tamme staadioni kõrval ülekäik);
7. Tähe - Aardla ristmiku sõidutee laiendus koos ülekäiguga;
8. langetatud sõidutee äärekive – 20 teeületuskohal.

2. Edasised tegevused

Linnamajanduse osakond on eespoolnimetatud analüüsidesest koostanud kokkuvõtte ülekäikudest, mis vajavad esmajärjekorras ümberehitamist. Samas on esitatud ka võimalikke lahendusi (vt lisa). Analüüsides on esitatud ettepanekuid mõne tähistatud ülekäigu otstarbekusest ehk kaaluda teisi liikluskorralduslikke või teehituslikke muudatusi. Sellised ettepanekud vajavad igal konkreetsel juhul täiendavaid projekteerimistöid. Ülekäiguradade otstarbekuse hindamisel on abiks inseneribüroo Stratumi uuring "Erinevate teeületusvõimaluste rakendamise võimalikkuse uuring" (vt lisa).

Linna infotelefonil 1789 ja internetis linna kodulehel rubriigis „Ametnik vastab“ esitavad inimesed teiste teemade hulgas palju liikluskorralduslikke probleeme, sh ohutuse ja ülekäikude kohta. Ülekäikude ohutuse teemat käsitleb ka iga suve lõpul Tartu Postimees. Ülekäikude korrastamise hoogtöökuu on tavaliselt planeeritud augustisse, et kooliaasta alguseks oleks teekattel värske värv ja korrastatud muu vajalik.

Vastavalt eelarve võimalustele jätkub ka eeloleval aastal vanade ülekäikude rekonstrueerimine.

Kindlustusjuhtumid - 2012 a.pdf 2012 Ülekäigurajad.pdf Väljavõte Stratumi uuringust.pdf

Esimees

Esitab: **linnaavalitsus , 23.10.2012 istungi protokoll nr 69**

Ettekandja: **Toomas Henno**

Õiend

**Tartu Linnavalikogu I "Informatsioon linnavalikogu
linnamajanduskomisjonile jalakäijate ülekäiguradadest Tartus"
juurde**